

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:

öt hasábos petitor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadói irodában. — Az előfizetési s hirdetésdíj iratok a kiadóhivataltal, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztési irodába piacutca, Szabó Lajos ház, 1712. sz. alatt czimezendők.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . . . 10 frt.
Félévre . . . 5 frt.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Egy órára . . . 1 frt.
Előfizetheti helyben a kiadóhivataltal a debreczeni **szabadelvű párt** székében, azután Telegdi K. Lajos és Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

A debreczeni polgárok gyűlése.

— A budapesti népgyűlés ma már nem áll magában. Méltó társként sorakozott a mellé a debreczeni lelkes polgárság, mely az orosz-török háború folytán a városháza térs udvarán megtartott gyűlésében kifejezést adott érzelmeinek és óhajainak.
A debreczeni polgárok gyűlése minden tekintetben méltó volt a legnagyobb város értelem lakosaihoz. A gyűlés lefolyása komoly, higgadt volt, s bár nem egyszer zajosan kitört a lelkesedés a testvér török nemzet iránti rokonszenv kifejezésére, mindazonáltal a mérséklet határai egy a gyűlés vezetői, mint általában az abban részt vettek által a legtapintatosabban megtartották. A polgárgyűlés határozata némi stylaris módosítással majdnem azonos a budapesti népgyűlés határozatával, s tartalma nem egyéb, mint a debreczeni tiszta magyarság ünnepeit tiltakozása az orosz kegyetlenkedések ellen, valamint a vérben gázoló orosz hatalom tovább terjeszkedése ellen.

E határozat teljesen kifejezte Debreczen város lakosainak közérzetét a keleti háború ügyében, kifejezte azt higgadtan, méltóságosan, — s tudatja ezen közérzetet a bizalmat bíró kormányfőnek, kifejezve egyszersmind azon óhajunkat, hogy külügyi politikánk irányát meghatározzák, a magyar nemzet egészséges és hamisítatlan közvéleménye számba veendő faktornak tekintessék. — E határozat nem bírálja a magyar kormány eddigi külügyi politikáját, mert annak kijelentése az egész országban megnyugtató tudomásul vették, hanem azon közszóval hangsúlyozza, hogy a monarchia érdekei, az orosz terjeszkedési politikával szemben, kormányunk által a jelenben és jövőben is, — a kellő időben minden rendelkezésre álló eszközzel megóvassanak.

De lássuk magának a polgárgyűlésnek lefolyását.

Délélőtt 11 órára a városháza térs udvara majdnem a zsúfolásig megtelt. Azok száma, kik az udvarban foglaltak helyet, legkevésbére tehető 3000-re. — Ott látnok városunk polgárait minden pártkülönbség nélkül. Ezen kívül a térs folyosókon is ember-ember hátán volt, s nagy érdekeltéggel várták a gyűlés megnyitását.

A polgári gyűlést pont 11 órakor a debreczeni szabadelvű párt intéző bizottságának elnöke, Komlóssy Imre ur a következő szavakkal nyitotta meg:

Tisztelt polgárok!

Elsőben is engedelmet kell kérnem, ha szavamát — gyöngékedő egészségem miatt — nem emelhetem fel oly erővel, mint óhajtanám. Ily fontos tárgyban, minőnek megbeszélésére összegyűltünk; ha azonban kellő figyelemmel ajándékoznak meg, remélem, hogy megfogadják értemi mint röviden elmondandó vagyok.

Ki nem olvasta a hírlapokból, vagy ki hírlapot nem olvas, ki ne hallotta volna egy mástól azon borzostó vérengzéseket, s gyálatos eljárásokat, melyek a hatalmas oroszbirodalomnak a török nemzet ellen minden helyes ok nélkül több hó óta folytatott háborúja folytán, különösen a legújabb napokban a fegyvertelen lakosok ellen elkövetettek. — Ily kegyetlenkedéseket s ezekkel összekötött hódítási vágyakat a művelt nemzeteknek túrnőki nem szabad; — ezeknek tovább folytatását

minden lehető módon megakadályozni hazánk, mint szomszédos államnak érdekében áll; eljött, nagyon is eljött az idő, — midőn e tárgyban a magyar nemzetnek nyilatkoznia kell. Jó példával ment elől e tekintetben hazánk fővárosa, midőn a legközelebb tartott népgyűlés szavakat adott a lakosság érzelmeinek.

A polgárokat nyilvános gyűlésre összehívni bármely egyes polgárnak is joga van, de sokkal nagyobb horderőt tulajdoníthatni ily összehívásnak, ha az nem egyes embertől, de többeknek összhangoz elhatározásából ered. A debreczeni szab. elvű párt intéző bizottsága szükségesnek látta e tárgyban Debreczen összes polgárait ez órára nyilvános gyűlésre hívni össze, hogy a kellő nyilatkozat megtételével, az a magyar kormányhoz mielőbb fölterjesztessék.

Mint a sz. elvű párt intéző bizottságának ez idő szerinti igénytelen elnöke, kötelességemnek tartottam e nyilvános gyűlés idejéig, helyét és tárgyát a városi hatóság fejének irásban bejelenteni. — mely bejelentésemre polgármester Simonffy Imre ur az engedélyt ki is adta. — Kérem Szabó Antal urat, e bejelentést, és ama keletkezett határozatot felolvasni.

Beszédét sok helyütt lelkes éljenzés szakította félbe.

Ezután Szabó Antal, az intéző bizottság jegyzője olvasta fel a hatóság által a polgárgyűlés megtartására kiadott engedélyt, mely után elnök K. I. a következőkben folytatta beszédét:

Megértettük a felolvasottakból a tisztelt polgárok, jelen összejövetelünk célját, valamint azt is, hogy elsőben én vagyok felelős téve, hogy e gyűlésen a törvény és rend megőrizhetni nem fog.

Bizom is a jelenlévők értelmességében, rendszeretében, hogy ki közülök a kérdés alatt levő tárgyban nyilatkozni kíván, magát szorosán a tárgyhöz fogja tartani, s nem fog engemet oda kényszeríteni, hogy más a kitűzött tárgyhöz nem tartozók fölémlítésé miatt a gyűlést feloszlatni kénytelenültem.

A fent említett ok miatt hozsasan szólnom a tárgyra nézve gátlóhatván, csak annyit kell még megjegyezni, hogy a szabadelvű párt intéző bizottsága a fővárosi népgyűlés határozatával egyetelmű indítványt hozott — melynek felolvasására s rövid értelmezésére bizottsági tag Kovács Sándor urat ezennel felkérem.

Kovács Sándor int. biz. tag ekkor a következő jelentést, s annak kapesában indítványát olvasta fel.

A debreczeni szabadelvű párt intéző bizottsága elé következő indítványt terjesztett:

„Hogy hazánknak, sőt a velünk egy közös fejedelem uralkodása alatt élő Ausztriának is s így az egész monarchiának létérdekeit érinti azon véres és iszonyatos háború, mely hazánk szomszédságában a testvér Törökország területén, ez ellen az óriás orosz hatalom roppant számu seregei által folytatott; kétségelenné tevők a szemünk előtt lefolyt események.

Ugyanis alig titott ki e háború, az egész hírlap-irodalom felemelte az ellen szavát; ugy a magyar, mint osztrák fővárosban, az országgyűléseken aggodalmi kifejezése mellett mind két kormányhoz felszólalások intézettek; a magyar főváros és az ország igen nagy vidéke már több alkalommal ösztönsezőleg kifejezést adott aggodalmainak; legközelebb pedig a magyar szabadságharc egyik hírneves bajnoka, Klapka György tábornok, (viharos éljenzés) ki a török birodalom területéről, tehát onnan, hol ama végzetes harc folyik, épen most tért vissza hazájába, szükségét látta annak, hogy hazája szívében figyelmeztesse

nemzetét ama háborúból rá következő nagy veszélyekre.

Az ősz tábornokot, (éljenzés) miként ez őt megilleté, a főváros polgársága figyelemmel meghallgatá, s ennek folytán a hazája érdekében az ország kormányához intézendő határozatot fogadott el a kérdéses, kimondhatlanul nagy horderőjű ügyben, mely határozat immár mindnyájunk előtt ismeretes.

Bár a főváros polgárságának, illetve az általa tartott népgyűlésnek ama határozata, kell, hogy számba vétessék a döntő körökben, mind az által az ügy sokkal nagyobb, sokkal fontosabb és sokkal életbevágóbb, mint sem be lehetne érni egyedül a fővárosi nép nyilatkozattal. (Ugy van!)

Ugyanezért teljesen szükséges, hogy az ország több vidékén nyilatkozat tessék, s így nálunk Debreczenben is óhajtanánk, ha a polgárok egy gyűlésen e nagy ügyben nyilatkoznának, a mire alkalom lenne mielőbb adandó.

Ez indítványt a debreczeni szabad elvű párt intéző bizottsága egyhanglag magáévá tévén, elhatározta, s e határozatát a hatóságunk a törvény értelmében bejelentvén, összehívta a polgárok gyűlését; a hol is a „meghívás“-ban foglaltakhoz képest azon bizottság általam a kérdéses nagy ügyben elfogadásra a következő határozati javaslatot terjeszti elő: (Halljuk, halljuk!)

„A debreczeni polgárság gyűlése kifejezi megbotránkozását azon vérlázító kegyetlenségek felett, melyek Bolgárországban az oroszok által a nem harezoló lakosságok, nőknök, aggokón és gyermekekben elkövetettek s a mohomedán lakosságot kiirtással fenyegetik.“

„E gyűlés Oroszország hatalmának terjeszkedését Magyarországon és Ausztriában érdekeivel összeférhetlennek nyilatkoztatja.“

Elhatározta tehát feliratilag felkérni a kormányt, hogy ezen a népgyűlés és a humánitás elveivel ellenkező hadviselési mód megszüntetésére hasson; s hogy a monarchia érdekeit az orosz terjeszkedési politikával szemben, ígérete szerint is, a kellő időben minden rendelkezésére álló eszközökkel érvényesítse.“ (Éljen! helyes, elfogadjuk. Egyes felkiáltások: Azonnal!)

Elnök ur által e gyűlés színe előtt az imént arra is felhívtam, hogy ezen határozati javaslatot beszédrel kísérjem.

Én ezt nem teszem, mert a felolvasás közben tett helyeslő nyilatkozatokból arról győződtem meg, hogy a határozati javaslat e gyűlés minden tagjának, tartozék bármely párthoz, szívébe védődött, a mi másikt nem is lehet, — mert azt lényegében mindenkinek, ki hű fia e hazának és igaz magyar ember, csak pártolni lehet és kell; tehát csak egyszerűen lehet e tisztelt gyűlést, hogy a határozati javaslatot pártkülönbség nélkül egyhanglag elfogadni méltóztassák.“

Kovács Sándor előterjesztést lelkes éljenzés, s helyeslős követvén elnök Komlóssy Imre kimondotta a határozatot a következőkben.

A felolvasott indítványt — a mint a jelenlévő higgadt polgárok élénk nyilatkozataiból kivettem — egyhanglag helyeslők; emellegva végzetésképen ezennel kimondom, hogy az indítványt a debreczeni polgárság nyilvános gyűlése által egyhanglag elfogadtattott és e

eredmény a magyar miniszteriumhoz a gyűlés nevében irásban fog fölterjesztetni.

A polgár gyűlés határozata azonnal irásban foglaltatván, a magyar kormány elnökéhez Tisza Kálmán elnökminiszter ő excellenciájához azonnal felküldett.

— A monarchia hadseregének mozgósítása felől alkalmas hírek érkeztek az utóbbi napokban. Beszélék, hogy kormányelnökünk Gesztrol Bécsebe hivatott föl távirati úton, s hogy Szerbia és Bosznia occupálása azonnal foganatosítottatik. Természetes, e hírek tulzattak. A kormányfőnek nem hivatott föl, de azért hónap családostól együtt a fővárosba fog utazni, s kiköltözend a Margitszigetre. Ami az okkupálást illeti, arról természetesen nyilatkoznai nem lehet alaposan, mert azt a körülmények fogják bekövetkeztetni, vagy elhalasztani.

— A magyar rentekölés kibocsátásáról számos hír keringett a napokban a párisi tőzsdén, természetesen, minden alap nélkül, mert ez csak is azon esetben fog kibocsátatni, ha a helyzet a művelet sikerét biztosítani fogja.

— Cogolniceanu, Románia külügyminisztere Bécsebe indult — bizonyos vasúti ügyek elintézésére, illetőleg ez csak a czég, de tulajdonkép utazásának a legfőbb célja az, hogy a Romániában történt dolgokat szépitse, továbbá ha lehetne elámitani valakit, ha el is ámitana egyuttal. Hogy Andrassy mit fog Cogolniceanu ur mentegetőzésére és igazolására mondani, nagyon természetes, nem tudjuk, de hisz-zük, hogy fog fogja ébresztani a romániai külügyért azon ábrándból, melynek alapján azon megyőződésben ringatja magát, hogy az Oroszország érdekében tett szolgálatait ki fog járti a megillető jutalom nekik.

— Furcsa eset, de megese, hogy a függetlenség lapjában a párt két nagy embere Simonyi Ernő és Helfy Ignác ellen — agitatálnak. A „Nép Zászlója“, mely függetlenségi lap, így ír a dolgról: „Nem tehetjük, hogy csodálkozásoknak ne fejezzük ki az „Egyetértés“ fölött, mely lap arról volna ismeretes, hogy pártunk napi közlönye s ennek dacára most is (mint már ismételve) támadólag lép fel a keleti háború ügyében tartott népgyűlés bizottsága, valamint a határozati javaslatok ellen, jöhetett pártunknak két vezetője: Simonyi Ernő és Helfy Ignác vett részt a népgyűlés összehívásában s a bizottság javaslatait épen pártunk egyik tagja: Helfy terjesztette a gyűlés elé. Sokkal inkább tiszteljék a vélemény szabadságot és sokkal nagyobb mértékben követeljük az ebbeli méltánylatot a magunk részére, hogyssem e pusztá nézet-életésben és annak nyilatkozatán fonakadnánk. Hanem furcsaságot a dolognak még sem tagadhatjuk s ez az, a minék kifejezést adunk, hogy az „Egyetértés“, mint a függetlenségi párt közlönye támad Simonyi és Helfy ellen. Két képvisel tehát az „Egyetértés“, ha nem a függetlenségi pártot, melynek keleti politikáját, úgy tudjuk, osztatlan helyeslős közt tolmácsolta Simonyi is, Helfy is a képviselőházban?“

— Rövid hírek — Molinary tábornagy lemondása kapcsolatban van a határvidék vasút kérdésével. — Potocky Alfréd galicziai helytartó beutazta tartományának keleti vidékét, mert oly hírek szárnyaltak közelebb, mintha ott kommunikus mozgalom merültek volna fel. A hírek alaptalanok voltak. — A pritsburgi lázadás folytonosan tartja magát, a nép rokonszenvet a lazadókkal; az összeütközés a milicziával gyakori. — Az angol parlamentben kiosztott az oroszok kegyetlenségéről szóló levelet, melyek a legborzasztóbb mérszárlásokról emelik föl a leplet.

A háború.

(—) Három hónapig kellett várunk, míg a csatateri események felől oly nagy je-

léd... Szakítok veled örökre... Nem akarok tudni felőled semmit, ki mindenható későn jössz, a sátn megelőző mindenütt... Nem ismerlek tégedet... Hát ki ismer tégedet?... nehéz a fejem! Uj! mit keres fejemen a sulyos malomkő... (A földhöz vágja veres, csörgős sapkáját). Aludni kell mennem. (Ingadozó léptekkel körül tántorogva fia és kedvese hullájt. Leveti öltönyét, s odahelyezi csendesen, óvatoss aggodalommal, fejék alá). Így ni, a diadatok kedvesem édes menyegzői álmod... én... én megáldalak... titeket. (Lelekész maga is melléjük). Aludjunk együtt kedvesem. — (Felriad). Aludni akarok, mondom, s retteneti felelőreztetni, te világ felelőreztető! Harsantál volna akkor trombitádba, midőn elindult világot pusztítani a bün. Morogni fognak a népek, ha majd én megnyitom a számat, s ha feltárom mély sebeimet, megint megrendül a Jozsefát völgye, megrepred, s elnyel tégedet is világotól együtt.

(Polyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

BÁTHORY ERZSÉBET.

Történeti elbeszélés a XVI század utolsó és a XVII század első tizedéből.

Dr. Heiszler József.

(Folytatás.)

— Örőd és pokol! — ordita fel, pokoli kinek között erősen homlokára csapva. Hagymában égek-e, az örület táblájánál olvasám le a képtelenségek kinos zagyvalékát... Vagy a sátn is megakar csatái engem régi hü szolgáját? — Már a sátn sem volna igaz többé, s hazudik mint a hitvány féreg, a nyomorult ember? Azt mondja... az az ember, hogy e fia, az... mit is mondott az örüt... — igaz, jut már ezembe, hogy az én fiam volna, az én vérem... ama nőnek vére, ki

testvérét csókolta meg, s a csókkal találkoztott ama golyó halálos csókja... Hazugság, átkozott hazugság... Igen, de ez végredelet... egy haldokló követeli annak elolvasását... A halálal szemközt nem hazudik senki... még az ember sem? Ah! hol vagyok? Itt a várfelekben, mi helyemben, hol a gyűlölségnek áldoztam már; a sátn lévitája... áldoztam emberáldozatot... és... hadat... sugá egy irtozatos hang... a lelkiismeret feltámadása... Vizsgáljuk meg őt... arca... ah... az ő arca... vonásról vonásra az övé... Pokol és örök halál.

Van-e örök halál. Örőd! hiven szolgáltalak. Add meg jutalmam: örök halált kérek. Tudsz-e semmivé tenni. Pusztítani tudsz, de semmivé tenni egy férget... egy hitvány embert... engemet. De... megállj kisse kedves jó barátom — mond az örület kinos mámorában a boldogtalan — megállj kisse... még egy kis végezi valóm lesz... Még egy áldozatot akarok kedves benyújtani... de aztán megállj szavad nekem egyetlen jó barátom... Tégy semmivé... csak engemet... Ah... én ölhettem meg őt... az

angyalt, ki szeretett, kit Isten kiengeszteléseme küldött a földre... ki nekem áldozta fel szépségét, szerelmét... ki hű volt hozzám... s most hála fejében meg fát... fiamat... szerelme szent emléket is megőlttem... Isten légy irgalmas nekem.

Letérdelt és könyörögni akart, — arcán erős verejték cseppek görödtek alá. Végre vad kacagásban sikoltott fel a helyzet öntudatára jutott boldogtalan lélek. Felugrott, hajait tépdelte. Odarohant fia hullájára... össze-csókolta... megoldá kötelkeit. Kérte, hogy nyissa fel szemeit. Oda fekteté mellé kedvese hullájt, s mondá, hogy ébredjen fel kedvese várja. Ha apja szavára nem mozdul meg szíve, sajnálja meg a szegény kedves leányt. Nem nyitja fel szemét... Kegeylen, Isten... csak egy pillanatra kegeylen... s azután ne tégy semmivé, hanem vess a pokolra, kinozz világotog veig, — csak nyisd meg szemeid a gyermeknek... hiszen csak egy pillanatra kérem. Sok elmondani valóm van neki. Tudnia kell, mind nyomorult voltam. Oly sokat szenvedtem mind nyomorultól, hogy végre nem hittem meg a hideg világtól, hogy végre nem hittem meg a hideg boldogsággal sem. Anyja szent volt, a könyörület marttyra; mert engem szeretett,

pedig a trónörökös szerezése születése alkalmából, Bécs szegényei számára huszezer forintnyi segélyt osztottak ki. Az örömeik a karok a kerületek, megyék, intézetek és egyes különféle gyűjtemények kifejezést adni. Többi közt Karácsonyi Guidó szász-erzsebeti összeget ajánlott fel jótékony célra; a debreczeni közegtanács pedig a helyi vallásügyi háztanácsnál együtt segélyre sorult szász szegény számára 160,000 forintnyi tőkével ellátott szegénytelepet intézetet alapított. A trónörökös és nővérei leginkább Bécsben, vagy a Bécs körüli szép nyaralókban (Schönbrunn és Laxenburgban) taartózkod, minig a legemesebb egyszerűségben. Gyakran ellátogattak Reichenauba is. A trónörökös gondviselője és apónoje (aja) Weiden báró volt, egész 1862. május 1-ig, mikor rendszeres neveltetése és oktatása megkezdődött. Kilenctizedik évig az elemi iskola tananyagának megfelelő ismeretekben kapott oktatást. Hittanára Mayer udvari káplán lett, ki most bécsi kanonok. Az elemi tantárgyak oktatása Spindler Henrik főhadnagy bízott, ki később Jiresek tanár (a későbbi miniszter) váltott föl Mint egy sok nyelvű monarchia leendő fejedelme, különféle nyelvekben is alapos oktatást nyert. A német nyelvet és irodalmat Becker adta elő neki; de Becker egészségi szempontból, e kitűnő bizalmat tanúsító feladatát nem vitte sokáig, s utána Egger tanár, 1871. óta pedig Greistorfer tanár voltak a koronaörökös németnyelvi tanárai. A cseh nyelvet Spindler főhadgyától, később Jiresektől tanulta. A lengyel nyelvből Hillenbrandt kabinetirodai hivatalnok volt oktatója. Franciaul Duchêne tanártól tanult. A magyar nyelvet Kiemely Károly (pozsonyi kanonok, pazmanyevi aligazgató és több lelkéri valóságos apát) adta elő a trónörökösnek. — 1870 elejétől fogva már a gymnasium tantárgyait adták elő neki, még pedig a legzelebb terjedelemben. A latin nyelvet és irodalmat Zschismann József egyetemi tanár ismertette meg az ifjú trónörökösnek, s ugyancsak ő tanította a világtörténelemre: később pedig Zeisberg tanár. A földrajzban Grün tanártól, a természetudományokban Hoestetter tanártól nyert oktatást. A történelemből pedig Ambros, a kitűnő zenei író, volt a tanára. A mennyiségudományokban Kriksz tudor vezette be; a cseh történelemből pedig Rónay Jácint, ki 1871 végén Andrássy gróf akkori magyar miniszterelnök ajánlott. Az 1872 diki év december 23-án Gödöllőre tartott történelmi vizsgálatra, melyen a király elnököl, vendégektül Toldy Ferenc, Horváth Mihály és Hegedus Káldi Lajos miniszteri tanácsos is meghívták. E vizsgálatból kitűnt, hogy Rónay J. kitűnően oldá meg feladatát, a siker azonban nemcsak a tanár érdeme, hanem egyzsermind a tanítványé, és ama légköré is, mely a királyi udvarban uralkodik. A királyi vizsgálaton egész hével beszélt Nagy Lajos, Hunyady János, Mátyás király, Lothringeni Károly, Savoyai Eugen nagy tetteiről; részvételt szült a keresztényiségért elvesztett I. Ulázkó királyról is híven rajzolta szomorú sorsu II. Lajos királyunk történetét és életét, esetleg a nemzeti belvárak és török pusztítás keserves történetét. A történelem egyes időszakainak és egyéneinek jellemét is helyesen fogta fel, amint ezt eléggé mutatta ama két kis beszéd, melyeket tanáranak felszólítására rögtönzött. Rónay Jácint fölszólította, helyezze magát a Szilágyi Mihály személyébe és buzdítsa a katonákat és népet Mátyás megválasztására; az ifjú trónörökös csakugyan rögtönzött is egy beszédet, melyben Mátyás megválasztását atyjának, Hunyady Jánosnak érdeméi következtében sürgeti, mondván, hogy így iparkodjék a nemzet megszálalni a nagy hős és példás hazafi roppant érdemeit, s ezt oly ügyesen és szónokiasan adta elő, hogy minden hallgatója fölemelkedett.

A másik rögtönzött beszéd tárgya az volt, hogy képzelje magát Lothringeni Károly helyzetébe és buzdítsa a katonákat; s a trónörökös kevés vártatva elkezdett élénk hangon a budai vár visszavételére készülő hadakhoz szónokolni; kigúvlt arcának piája és szemének fénye nyilvánított, hogy a visszavétel világtörténelmi jelentőségétől áthatva, lelki szemével a mult vitézei állottak, kikhez buzdító szavait intézi. Aztán teljes sikerül vizsgálat után a saját lakosztályában fogadta a meghívott vendégeket és meghívta őket korai ebédre, melyen a házi gazda tisztjét éber szeretetreméltósággal teljesítette. Az öreg Toldy Ferenc könyvből szemmel beszélt mindenkinek, hogy mily derék király lesz belőle. A főherceg a festészetben és rajzban szintén nyert

kiképeztetést; a művészetnek az ágaiban tanára, a korán elhunyt Selleny híres tájképfestő és Novopaczky voltak. Jogi és bölcsészeti tanulmányait 1875 elején kezdte meg. A bölcsészeti tanulmányában Greistorfer volt vezére; Exner tanár a jogbölcsészeti jogtörténetet és római jogot, Zschismann tanár az egyházjogot, Keller az osztrák büntetőjogot és büntetőeljárás, Menger tanár pedig a nemzetgazdaságot adta elő. A magyar közigazgatás János miniszteri tanácsos tanította neki. Fizikai volt fordítva testi nevelésére is, hogy nála is ép testben ép ész és szív lakjék. — Minden elfoglaltsága dacára naponkint edzette testét. Tornatanára Kümmel volt, táncmestere ugyanaz a Raab vala, kitől testvérei is tanultak; sőt királyunkat is, ifjú korában ő taníta a táncra. Uzmesterei Jugl és Himmel voltak. Már 1868. június 21-én szabaduszó lett. Vivásra Prescal főhadgyát tanította; lovagolni pedig gr. Grünne főlovázmester, később herceg Taxis altábornagy felügyelése alatt tanult. Szórákzatása kedvéért a király megengedte, hogy vasárnap délutánokon meghívhat mulatótárs gyánát néhány ifjút. — Az Auersperg, Andrássy, Bellegarde, Bouquoy, Cappi, Crenneville, Coudenhove, Chotek, Dittrichstein, Esterházy, Festetics, Goes, Hoyos, Hohenlohe, Königsegg, Montenuovo, Neiperg, Széchenyi, Schwarzenberg és Wilczek főúri családok voltak azok, melyeknek ifjabb tagjai a trónörökös társaságába meghívták. Nevelésének felügyelétől 1864. november 1-től fogva gr. Gondrecourt Lipót vezérőrnagy bízott meg, s egyzsermind Latour ajezdes (most már altábornagy) és gr. Pálffy Andor kapitány rendelkeztek melléje segédül. — 1865-ben Gondrecourt helyébe gr. Latour lépett, s Pálffy Andor grófnak kívül báró WALTERSKIRCHEN Miksa lovastestőrségi főhadgy és gróf Festetics őrnagy lettek segédfelügyelői. A polgári és általános tudományokban nem lett volna elég a leendő fejedelmet kiművelni, — minthogy ő egyzsermind született katonai is, minél fogva a katonai tudományokban is alaposan kellett oktatást nyernie. 1872-ben kezdte a katonai tudományok és gyakorlatok elsajátítását. A tereptan ismeretét Wagner Károly ajezdestől tanulta, valamint a fegyvertant és a gyakorlati csapatszervezést is; a gyakorlati szolgálatot a fegyvergyakorlatokat Grünwald főhadgytól, a tábort hadtánc és erődítési műveleteket a lapályon, mint várakban, Gószler ezredestől; az utazási és hidászai ismereteket Kerchnawe Hugó kapitánytól, a magasabb taktikát és stratégiát Rheinlander ezredestől; a tüzér tudományt Eschenbacher századostól; a lovas ágú szolgálatot Gemmingen báróttól; a hadtengerészeti tudományokat pedig Joly korvett-kapitánytól.

A vasut-forradalom Amerikában.

A tenger alatti buzal érkezett sürgőnyei valamivel megnyugtatásban hangzanak, de korántsem annyira, hogy a korábbi jelesekkel ellensúltozhatnák. A július 24-én Londonba érkezett sürgőnyök tartalmát a következőkben ismertjük.

NewYorkból távirják s „Reuter-irodának“ július 24-éről: A mozgalom sora most San Franciscora került. Mindenütt nagy a nyugtalanság, kivéve Washington, Philadelphiat és Baltimoret, hol szövetségi csapatok állomásoznak.

A strikeolok dominálják a vasuti közlekedést s megállítják a vonatokat. Gyülesek tartanak s rokonszenvre találnak az alsób népszótályok közt, a mennyiben rábíriák a kézműveseket, hogy hagyják félben a munkát s csatlakozzanak hozzájuk. A militiát mindentől behívták, a merre a strike dühöng, de még eddig nem bizonyította be hasznavehető ségét. Ott, hol erőszakosan lép föl, vérontás kerül a dolog s az eredmény csak az, hogy a tömeg ekeseredik s a helyzet még rosszabb lesz.

A strike már a dél-canadai vasutakra is kiterjedt s most egyenesen a new-yorki központi vasutat fenyegeti, mely eddig érintetlen maradt. New-Yorkban komoly zavargásoktól tartanak: az összes militia consignálva van. A lázadók kigúnyolják a katonaságot. Tegnap este meetinget tartottak, s elhatározták, hogy a jövő szerdán nagy népgyűlést hívnak össze, mely kifogja mondani, hogy a strikeolokkal rokonszenvez. A rendőrség övintézkedéseket tesz a zavargások megállítására. Readingben (Pennsylvania) a csocsekék tegnap megtámadott egy milicezredet, mely sortűzet adott s a lázadók közül hetet megölt, huszonötöt megsebesített.

Erre a tömeg megrohanta a fegyvertár s az ott levő fegyvereket magához ragadta. Azzal fenyegetőzik, hogy a militiát boszút áll. Readingbe szövetségi csapatokat várnak. Harrisburgban egy csoport lázadó hatalmába kerítette a táviradó-vonatot s kifosztott egy fegyvertárat, de a csendőri szertvérték őket. A segély csapatok nem juthattak el Pittsburgba, minthogy a strikeolok ostromzár alá vetették a vasutakat. Columbusban (Ohio) a néptömeg magán házakba nyomults megszüntette a malomok és gyárak működését. Pittsburg közelében két személyonatot véletlenül összeitkőzt, mely alkalommal 8 ember meghalt.

Washington, július 24. A kormány kiadta a rendeletet, hogy a páncélos hajók azonnal készen álljanak s erélyesen folytatja a szövetségi csapatok összpontosítását. A keleti államok kormányzóit följárlották támogatásukat. A cabinet ma újra összélt, hogy a helyzetet fontolóra vegye s jeleket elvasolt föl a különböző katonai parancsoktól. Új intézkedés nem történt, mivel az elnök s a kabinet abban bízna, hogy a kormány képes lesz elfojtani a lázadást a jelenleg rendelkezésre álló csapatokkal.

Egy 24-én kelt new-yorki távsürgőny jelenti: A strike nyugatra terjeszkedik s több helyen a vasuti munkásokon kívül a különböző munkásszótályok is körébe vonja. A lázadók folkeresik a vasútfordák, szénbányák és gyárak munkásait s követelik tőlük, hogy a mozgalomhoz csatlakozzanak.

Ma nem történt vérontás s a helyzet általában nyugodtabb, ámbár a strikeolok még mindig elzárva tartják a vasuti közlekedést. A strikeok színelhény mindenütt nagy az izgatottság. A militia a mozgalomba kevert államokban folytatja sorakozását, s a városi hatóságok szigorú rendszabályokat hoznak a tüntetések megakadályozására. A philadelphiai mayor a köztársasági nagy hadsereg 1500 tagját szolgálatba vette s még 1200 más rendőrcsapatot fogadott föl.

New-Yorkban a militia fegyverben maradt s a rendőrség szerzőltöt óvatoss. Nyugat-Albániában egy gégyár munkásai strikeolokt és kijelentették, hogy csapat-szállítást nem tölnek a new-yorki központi vasuton s az ott járó tehervonatokat megfogják állítani. A new-yorki központi vasut mozdonyvezetői nem strikeolok. A nyugati pályák egy részén a személyonatotokt még elindítják, de más vonalokon csak a postai közlekedést engedik meg.

A tricke Chicagóban általában. Janesvilében (Ohio) bizottság alakult a rend fenntartására. A canadai déli vasuton a személyonatot még közlekednek. Pittsburgban a rendet helyreállították, de a vaspályán a korábbi állapot uralkodik. San-Franciscóban a munkáscsapatok egy pár chinai házat leromboltak s be akartak törni a chinai negyedbe, de a rendőrség ezt megakadályozta. A strike kolompiai mezőirtókat küldtek Uj-Ánglia vasuti tisztviselőihez, hogy csatlakozásra bírják őket, de még eddig sikertelenül fáradoztak. A sajtó szigorúan kárhoztat minden tüntetést s a legéresebb rendszabályok alkalmazását ajánlja.

Napi hírek.

— **Konyári sósó** július 30. T. szerkesztő ur! Ugy hiszem nem fogja tölem rosz néven venni, hogy egy átvirasztott kellemes bál éjszaka után első kötelességem illetek, hogy néhány sorban tudósítsam becses lapjának olvasóit a konyári sósó Anna báljáról. A mi legelőször is a főkérdést illeti hogy jól sikerült e? ki kell mondanom, hogy várokozásokon felül. Igaz nem voltak valami nagyon sokan, mert csak 40 pár táncolta a négyeseket, — de ez a legesélyesebb mértékben sem akadályozta azt, hogy a legjobban ne mulassunk! A vidékről a rosz utak, s a kellemetlen időjárás miatt kevesen jöttek, — de ebből még az a jó származott, hogy nem fordult elő szoba hiány. — A bál este 8 kor vette kezdetét. Összegyűltek a mulatói vágyók, s ugy látszik hogy két megye (Hajdu és Bihar) és két város (Debreczen s Nagy Várád) szépei adtak egymásnak találatik és este. — Hogy szép nagyon szép volt a hölgyekozsora azt fölőles megiegyezni, de hogy minő szép volt azt a távollevők abból ítelhetik meg hogy e kozsornak a következők bájok hölgyek képzettek legszébb virágjait: Balogh Erzsike (Henczidáról) Baróthy Bélné (Derecskéről) Bérassy Ilona és Gzella (Dr-Semlyén) Beóthy Stephánia (N. Várádól) Budaházy Anna (Debreczenből) Diene s Ilona (B. Sz. Márton)

Csapó nővérek (Debreczenből) Freston Constance (Londonból) Dobos nővérek (Vajda) Gaal Eteleka (N.-Kereki) Lápóssy Ferenczné (B.-pestől) Harcsarik nővérek (M-Keresztéről) Möricz Karola (B.-Ujfalun) Nagy Emma (Debreczen) Onody Mariska (Gaborján) Osvalth Eteleka (Keresztéről) Szunyogh Szabolcsné (Esztár) Tikos Mariska (Debreczen) Udvarhelyi Erzsike (Debreczen) Ugy-e szép kozsoru volt?! A tánc lelkesül hével, lankadatlan buzgóssággal folyt ősi szokás szerint reggelig; s a mikor a vendégek egy része azonnal kocskira ült s eltávoztak. A hölgyek itt maradtak álmúdni — bizonyosan szépeket. Végül fölemlitem hogy Balázs K. kitűnően húzta, s hogy a bérlő mindenről kitűnően gondoskodott. A kocsi, a melyen a postás tisztet magára vállalt barátom utazand inuló félben van, — végzem soraimat, maradván szerkesztő urnak mindenkor őszinte s most állomás tisztelője. B. B.

— **Haláleset.** Egy derék, köztisztviselőben állott munkás férfi életfájlája aludt ki tegnap. Hegyi Mihály köz és váltó ügyvéd a gróf Dégenfeld családnak számos éven át erénydeden buzgalmu jogtanácsosa a debreczeni legműveltebb társas körök közbecsülésben állott tagja, a kitűnő jellemű honpolgár tegnap a nyiregházai sósó fürdőn, — holgyengékedése miatt időzött, — fürdés közben agyvérzőlőből fölytán jobblétre szenderült. Halálát bánatba merült özvegye Hegyi szül. Józsa Eufrosina, több rokon és számos jóbarát és tisztelő gyászolják. — A családi gyászjelentés a következő: A legműveltebb fájdalom leverő érzéletem jelentem felejtethetlen jó férjem néhai Felső-Eőri HEGYI MIHÁLY hites ügyvédnek f. hó 29-én d. u. 1 órakor a nyiregházai fürdőben élete 69-ik, boldogházassága 33-ik évében, szelhiűdés következtében történt gyszos kimúlást. A boldogultnak földi maradványai f. hó 31-én d. u. 5 órakor a Batyháni-utca 2157. sz. házánl tartandó ref. egyházi rövid gyászszertartás után a czeplédutcai sirkerben fognak örök nyugalom helyére tetetni. Mely végtesítésztegelteletre a boldogultnak rokonait, barátait, kártársait és ismerőseit bánatos szívvel meghívom. Debreczen, 1877. július 30-án. Béké poraira! B o d o s i Józsa Eufrosina a boldogultnak bánatba merült özvegye.

— **Adományozás.** A török sebesültek részére L. Engy e l Irméné urnó nagymeny nyiségű tépést írt szives adományozni, melyért fogadják köszönetemet. Kacsokovics Iván.

— **Magas vendégeink** vannak egy pár nap óta, a mennyiben, 4 darab Uchatius-árgu jött a megfelelő tüzéséggel a hadgyakorlatokhoz, s tegnap a gilányi lakánnya előtt sok nézők is volt. A gyakorlat ma velők tartatott meg.

— **Eljegyzés.** B a u m Miksa helybéli kereskedő tegnap jegyezte el Jakobovics Antal kereskedő ur művelt lelkű és bájos leányát: Katarin Máriát. Öszinte kívánjuk a megköteendő frigyre az ég áldását.

— **Lövészet.** 1877. július hó 29-én tartott lövészet eredménye: Bevétel 14 frt 37 kr, kiadás 7 frt 49 kr, maradvány 6 frt 88 kr. Díjat nyertek: Mayer Emil legjobb lövésre 1 db. 2 frtos tallért, Jóna Sámuel legtöbb körre 1 db. 1 frtos tallért.

— **L. M. helybéli terménykereskedő** közelebb a terményesároknak azon ajánlatot tette, hogy azon esetben, ha a magyar hadsereg a török segélyére megy, ő azonnal 100 forintot fog a magyar sebesültek részére adományozni. — Jó lesz jegyzésbe tenni!

— **Browning öngyilkosságáról.** a „M. Polgár“ a következőket közli: Browning György az ismeretes angol író és ftourista szerencsétlen végt ért a erdélyi riszkekben. Nem régen megmenekülvén azon kellemetlen kalandból, hogy mint orosz kénmet a határszélén elfogták, Szebenből Marosvásárhelyre s ismét Szászrégen és környékére utazott, hol mindentől szivesen fogadott vendég volt. Visszatértén M. Vársárhelyre, a napokban Sároberkére utazott gr. Teleki Sámuelhez. Itt, ugy látszik, erőt vett rajta spleenes, kedélyhangulata s tegnap átmetészt nyakát. Öngyilkosságának péznavar nem lehetett az oka mert egy jó ismerőse Fináli Henrik egyetemi tanárnál egy öszseget hagyott hátra, melyből koronként neki küldözgetett. Legközelebből is 30 forintot küldött M.-Vársárhelyre, mely alkalmasint még a postávan érintetlenül. Öngyilkosságának okát nálunk meg csak nem is sejtik. Browningnak el atya is, de miután tartózkodási helyét nem tudják, a gyszaszetról nem értesíthetik. Midőn n m régen Kolozsvárt volt, e lapok szerkesztőjét is meglátogatta, s

sokat beszélt jövő tesveiről. A többek között azon óhaját is adott kifejezést: vajha tavaszig valamelyik előkelő házhoz hívnák meg, mint nevelőt vagy társalkodót, így kegyelme sen dolgozhatnék nagyból etnographiai munkáján, melyhez sok adatot gyűjtött. Halála híretét itt barátai és ismerősei a legnagyobb részvétellel fogadták.

— **Ertesítés.** Lapunk 145-ik számának hirdetési rovatóban Tóth Béa a fiatal építész lakása kismesterutca, 1045. sz. a. volt jelenleg. Tudatjuk az érdekeltekkel, hogy a nevezett ifju építész közbejött körülmények folytán lakását hatvan-kismesterutca szegletre 1099. sz. a. házba tette át. E fiatal képzett építész, ki több éven át Vecsey Imre ur irodájában foglalkozott, s ismeretei gyarapítása végett külföldi utat is tett, s ajánljuk a község jó akaró figyelmébe.

— **Az Európa kávéház előtti kertbenholnap este zeneestély lesz.** — s ott Oláh Józsi zenekara játszand. Ily zeneestélyeketek 3 szor: kedden, csütörtökön és szombaton tartatnak, mikor két kitűnő zenekarunk felváltva fog játszani. A bérlő gondoskodott, hogy a kiszolgáltatód kávéházi italok, fagyaltok stb., a legkitűnőbb minőségűek legyenek.

Délutáni posta.

— **Az „Ellenőr“ távirata szerint monarchiánk hadserege mozgósították. Az első két nap alatt a határszéli törzshelyeken dislokált három hadtest, továbbá 4 nap alatt még 4 hadtest, 12 nap alatt az egész közös hadsereg s a magyar honvédségből 150 ezer ember. Tisza Kálmán, Szell Kálmán Becsbe hívtatták föl. Andrássy az akcióbba lépett mulhatatlanul szükségesegek tartja.**

— **Mehemed Alí Tirnova felé 60,000 emberrel előnyomul döntő ütközetre.**

A Debreczeni E. eredeti táviratai.

— **Konstantinápoly július 30. (Hivatalos) Plevnából jelentik, hogy az oroszok, július 29-én Sovacból elúztettek. Ezen kívül több a törökökre nézve kedvező kimenetelű csata jelentetik, és pedig Yulánál (Osman Bazar környékén). Mukhtar basa jelenti, hogy a törökök 3 órányira az o sz határszélől (Ázsiában) kemszemléket tartottak. Apró csatározások után visszatértek a török tábora. Kars parancsnoka értesítése szerint az oroszok Nesinkeri felé visszavonultak.**

— **B u d a p e s t, július 30. A gabonárak lejjebb mentek. Buza 50—70, rozs 40—58, kukorica 5 kral olcsóbb. Öszbuza 10.85 kr, zab 6.78—6.95 kr, repi 17.50—18.50 kr.**

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Hirdetés.

A Kacsó Ferencz czeplédutcai 2148. szám alatti üzletében folyamatosan levő kiárulás még csak rövid ideig tartván, e körülményre különösen a nagyból mennyiségben venni száadékozók figyelmzetnek.

Des-Combes Henrik, id. tőm. gond. s perügylő. (407) 2—3

A hatóságilag engedélyezett, saját felügyeletem alatt a legtisztábban kezelt s a szegedi országos kiállításnál jeles versenyképeségért érdememmel kitüntetett

SÓS BORSZESZ

főraktárát Debreczenben Csanak József ur kereskedésébe adtam, hol ismét eladók jelentékeny árkedvezményben részesítettek. Üvegem cimlapja utazás ellenőrzése végett, mint „védjegy“ a budapesti kereskedelmi kamara által bekebelezetett.

Bárvárt Károly szab. sósborszeszgyáros Budapest.

H I R D E T E S E K.

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. tszék részéről közhírré tétetik, hogy **Wéber Mózes** végrehajtónak **Kozma Péter**ne, **Balogh Erzsébet** végrehajtást szavendő elleni végrehajtási ügyében följárlt, a debreczeni 4866. számú telekvéle jegyzett s 8000 frta becsült Miklóstutcai 1295. számú ház, és 9 hold onddói föld, továbbá a debreczeni 2599. sz. tkben jegyzett, s 1500 frta becsült postakerti szőlő az 1877-diki évi szept. hó 5-dik napján d. u. 3 órakor mint második határjában, a törvényes arverési tereben **Török Péter** végrehajtó által megtartandó nyilvános arverésen következő feltételek alatt eladatni fog, — u. m.

1. Kikiáltási ár a fennebb kített becsár, melyen alul az első arveréskor az arverésre kitűzött bírtokok nem fognak eladatni.
2. Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%, vagyis a ház és földre 800 frtot, a szőlőre 150 frtot készpénzben, vagy ovaédképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.
3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, és pedig: az arveréstől számítandó 1, 2 és 3 hónap alatt, 6% kamattal együtt ezen kir. törvényszéknel letelteni.
4. A bántapéz az utolsó részletbe fog beszámítatni.
5. A Vevő köteles az épületeket a bírtokbalepés napjával tntzkar ellen biztosítani.
6. Az arverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan bírtokába lép, emélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez ísoától ülittek.
6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javáa hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7. A mennyiben vevő az arverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekeltelek bármelyikének kérelmére, a prts. 459 §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bátaapénzes elvételése mellett, újabb arverés alá bocsátatni, és csupan egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsárón alul is eladatni fog.

Felhívatnak azok, kik az arverésre kitűzött javak iránt tulajdoni, vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy e részbeni kereseteket e hirdetésnek a hivatalos lapban lett harmadik közzételése napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítés nem vettek is, ezen kir. Törvényszékhez nyújtsák be: különben azok a végrehajtási folyamat nem gátolva, egyedül a vételár teleselegre fognak utasítatni.

Végül felszólítatnak azon jelzőlogos bítelezők, kik nem ezen törvényszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztás alkalmával leendő képviselítetők végett helyben megbízottat rendeljenek s annak nevét és lakását az eladásig jelenték be, ellenkező esetben **Heddes István** ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

A debreczeni kir. Törvényszék mint telekkönyv hatóságok 1877. évi július hó 13-dik napján tartott ülésével

Becske Lajos h. enok. (405) 2—3

Beóthy Gábor h. jegyző.

Arverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a nagyvár-udutcai temető s annak végében eső

Pécsi-féle majorsági földeken kívül levő **homok hordó dombok**, melyek 28 $\frac{1}{2}$ holdat tesznek, folyó évi október hó 1-ső napjától jövő 1880. november 1-ső napjágé haszonbérbe fognak közönséges árverés útján adatni, és a végett határidőül a városház nagytanács termébe, vagy ha az elfoglalva lenne, a tanácsnoki szobában — a folyó évi **augusztus hó 2-dik napjának d. e. 9 órája** van kitűzve.

Kelt Debreczenben, 1877. július 25-kén.

A városi tanács.

(409) 1—3

Hirdetés.

A gazdálkodó urak figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész gépszij és gépszijnak való bórököt igen jutányos áron.

Tisztelettel
Kohn Adolf
börkereskedő a nagytemplom átelében.

(408) 1—3

Etrich Testvérek Braunauból Csehország.

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy itt helyben a „Tisza“ biztosító bank épület belső-helyiségeinek egyikében, Huszár Károly ur mellett, összes saját gyártmányainkból

raktárt rendeztünk be.

Kaphatók nálunk **végsszámra Chifonok, Dowlasok, (havas) gyolcs** fehér **Gradi, Brilliantin, Piquet, és szines Chirtingek** és egyéb béles anyagok.

Miután mi saját gyárainkban készült szövet árúinkat ajánljuk, megemlítjük még, hogy velünk épen senki sem versenyezhet, mivel mi mindenkinek egy vég vételénél is gyáraink árjegyzéke szerint szolgálunk. Az árulással Klimó Aurél urat bízunk meg.

Számos látogatást reményelve tisztelettel maradtunk

ETRICH TESTVÉREK, több gyárak tulajdonosai **Csehországban.**

(81)

E helyben b...
Előfizethet Debreczenben...
Tegeldi...
könyvkere...

Nemzete

A kelet zódd breje, felébe lépén tettek, a h esirájának-e? más, ja min felhők s fáj barn-jobbán kel szemben közönyfétét eszünkbe jut országgyűlés ülésében Esz lerik ügyben szerint: „ne zetek les

És való jait forgatjuk hetünk azo mondjuk tén zet a hatal mindíg feljel melyik majd addig egy m nyed, vagy örvényébe n

Nem szá tás valódiság zonyitanom, figyelmét fel vezetem a és aranykora emelkedett és nemzet h szüntek meg ben szerepet ditott államó góth bírodal alakultak-e? dok, dákok? Vagy k gel vissza M fityi földalom lomra vagy Vagy k nemzet első s hatalmát, s német nemze száznakozott e nemzetem, m sereg bevono rosbá? stb.

S mind ruan igazoljá téneti igazsá tek veszt nek.“ Nem szá rökország so nek, megsem merve a poli s tekintetbe s szádajeli tő gyengepégéne nos és titkos jelen háborun kaj és kőri majd Hunróp csos volt-e a

A „Debrec

BÁTHO

Történeli elbeszélés

Dr.

Háromszo mények után láthatár ellen s jöhet ismét, ak nyi más marad merült? Csejte vá gele. Ismét hat mét imádkozta tiszta volt, ho hessék. Mise után a vár szép ass